

Dalum Landbrugsskole
Indlæg tirsdag den 27. august 2024
v/ Bygningsrådgiver Helge Kromann

Byggeri af nye landbrugsbygninger, udvidelse og renovering Hvad skal der til af tilladelser mv.

STØTTET AF
Mælkeafgiftsfonden

 BYGGERI & TEKNIK I/S
Rådgivere | Arkitekter | Ingeniører

T 9713 1211 | www.byggeri-teknik.dk

Disposition

Byggeri af nye landbrugsbygninger, udvidelse og renovering Hvad skal der til af tilladelser mv.

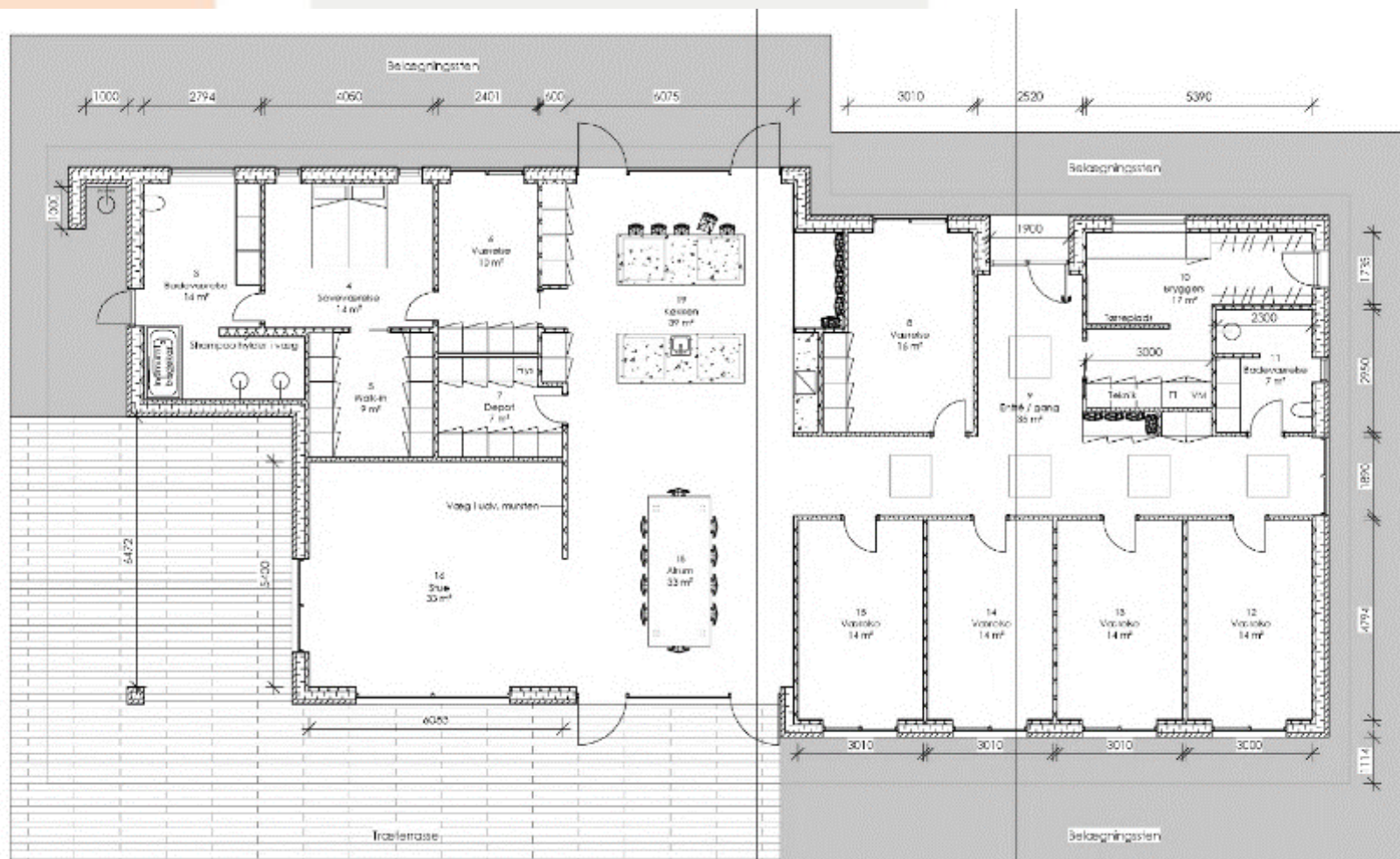
1. Kort præsentation af Byggeri og Teknik samt byggerådgivningen i Regi af DLBR
2. Miljøgodkendelse
3. Zonetilladelse – Tilladelse efter Miljølovens § 10 og 11
4. Byggetilladelse
5. Ibrugtagning
6. Trends inden for landbrugsbyggeriet

Hvem er Byggeri og Teknik

- Selvstændig DLBR virksomhed
- 22 ansatte
- Rådgivning inden for landbrugsbyggeri, boligbyggeri og let industri
- Kvægstalde
- Svinestald
- Afgrødeopbevaring

Boligbyggeri – boliger på landet

Hvem er Byggeri og Teknik

- Ejendoms gennemgang ved salg/køb
- Lovgivningstjek
- Skadesopgørelser

Ejendomstjek

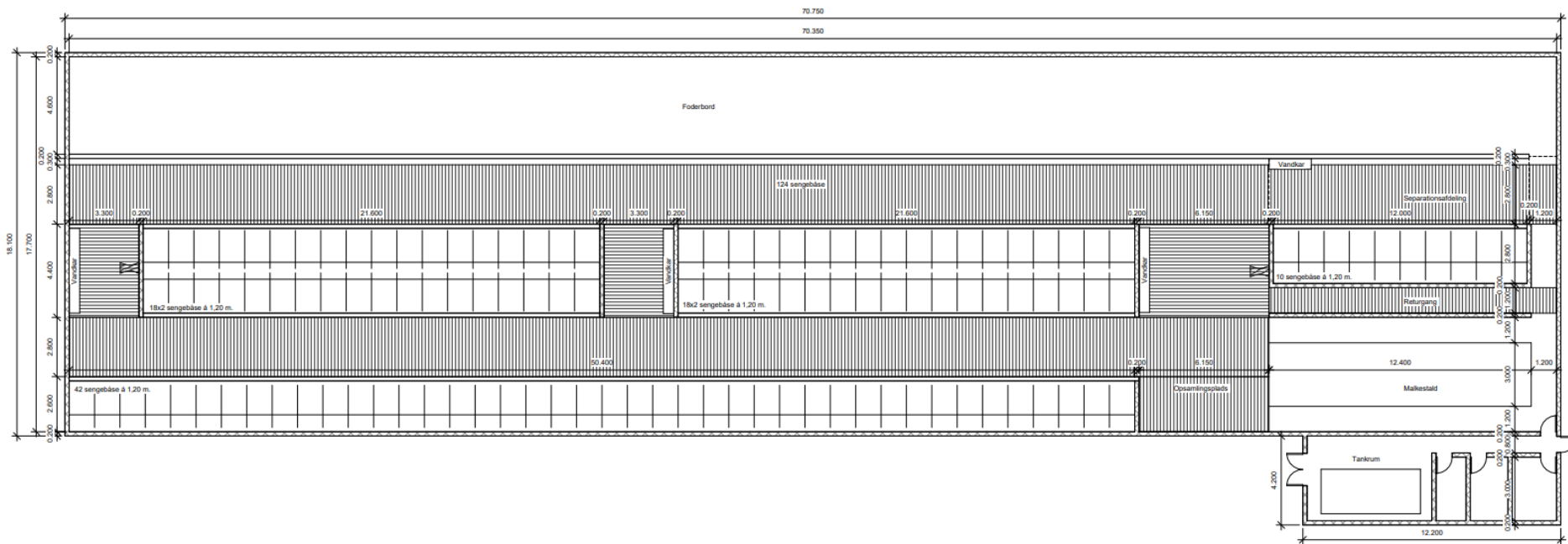
DVL Kvæg - Tjek

Køer (Stor race)	Krav (Nybyggeri)	Krav (2001 mål)	Aktuel stald
Sengebåse			198 pladser
Bredde m.	1,25	1,20	1,10
Længde mod væg m.	3,00	2,60	2,60 – 2,40
Længde dobbelt m.	2,85	2,45	2,20
Gange m.			
Mellem senge m.	2,60	2,40	2,00
Ved foderbord m. (3 eller flere rækker)	4,00	3,60	3,00
Ved foderbord m. (2 rækker)	3,40	3,40	3,00
Ved foderbord (1 række)	3,40	3,20	3,00
Tværgange			
Uden vand eller børste m.	2,50		
Med vand eller børste m.	4,00	3,60	3,60 – 2,40
Med vand og børste m.	5,00		
Totalareal m ² .	8,0	-	-
Vandkar/drikkekopper	0,1 m. pr. ko	0,1 m. pr. ko	
Ko-børster	1 pr. 50 køer	-	

Inspirationskatalog Kvægstalde

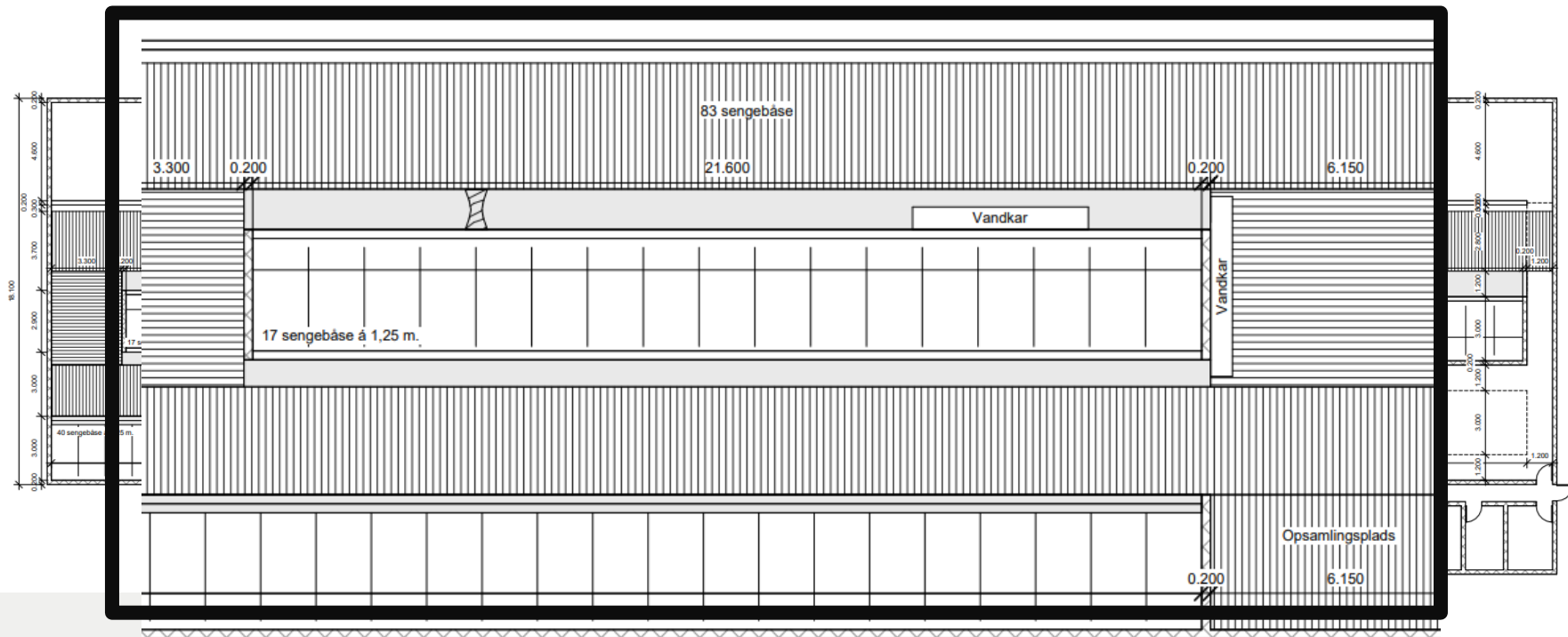
- Umiddelbart givet det god mening at ombygge de gamle stalde, så de kan overholde gældende lovgivning
- Da man samtidig for mulighed at forbedre dyrevelfærden i de gamle stalde og dermed forhåbentlig også kan forlænge de enkelte køers levetid
- For at hjælpe vores mælkeproducenter lidt på vej i den proces, har SEGES i år et projekt kaldet "Inspirationskatalog Kvægstalde"

Eksempel 1 - 3 til 2 rækker

Stald fra 2003 med 124 sengebåse á 1,20 m., stor race

Ny indretning 1

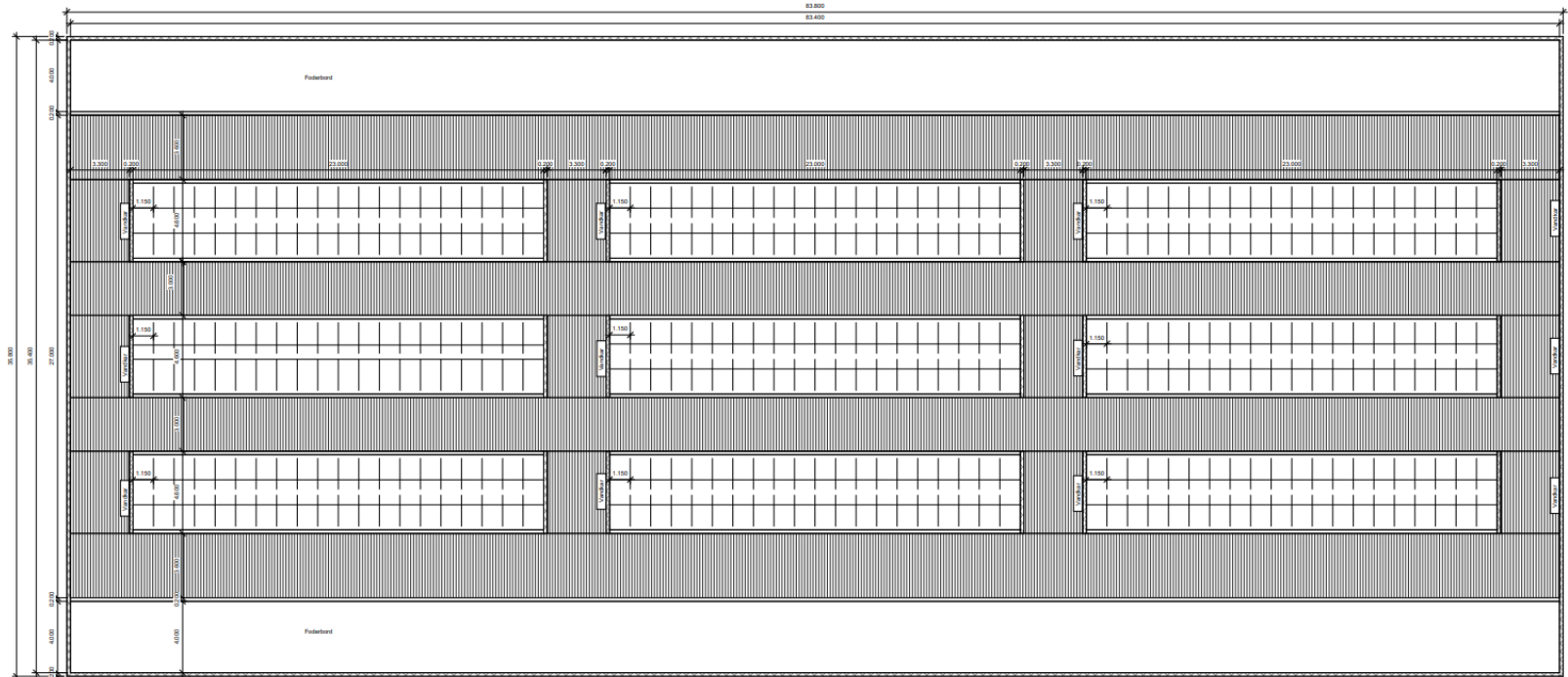

Stald fra 2003 med 83 sengebåse á 1,25 m., stor race

Udvidelse af yderrække ved flytning af sokkel og gardin

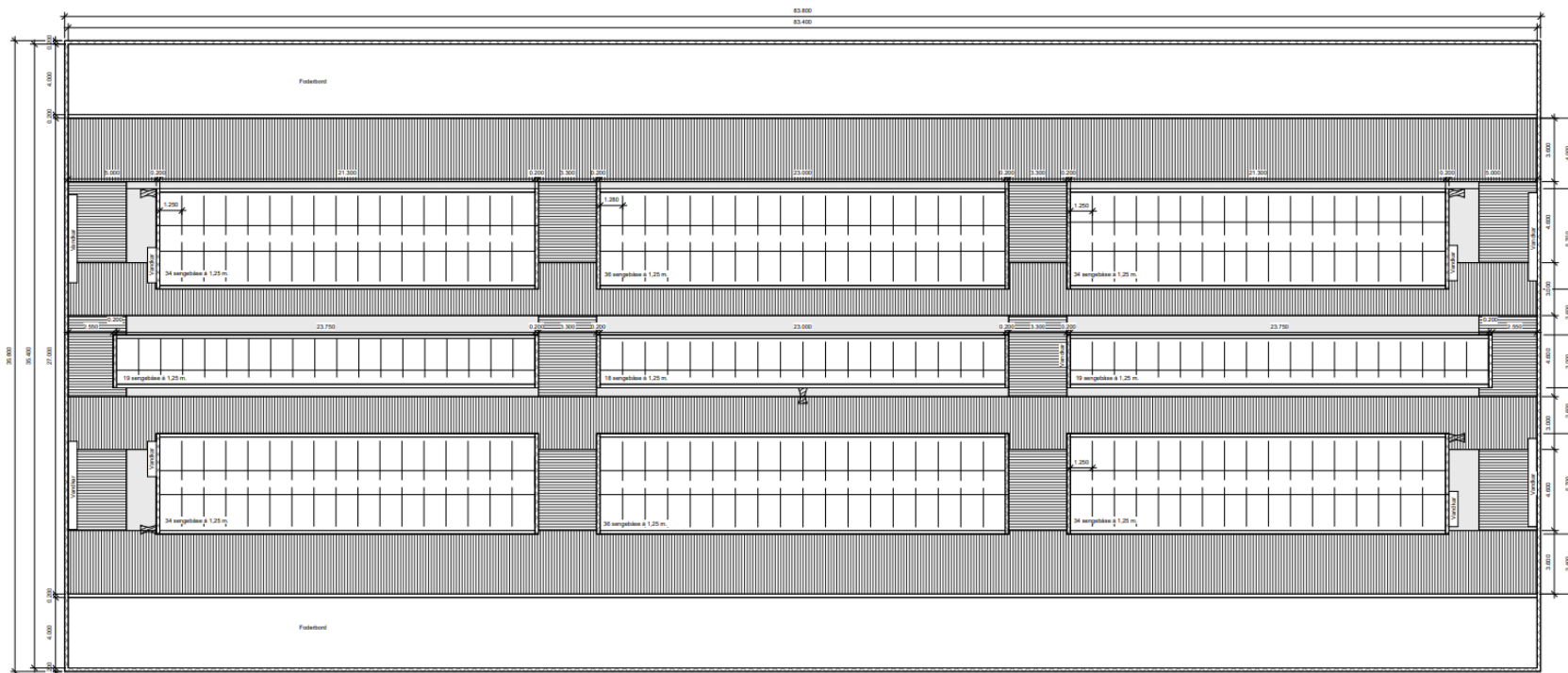
Eksempel 2 – 6 til 5 eller ændret foderbord

Stald fra 2001 med 360 sengebåse á 1,15 m., stor race

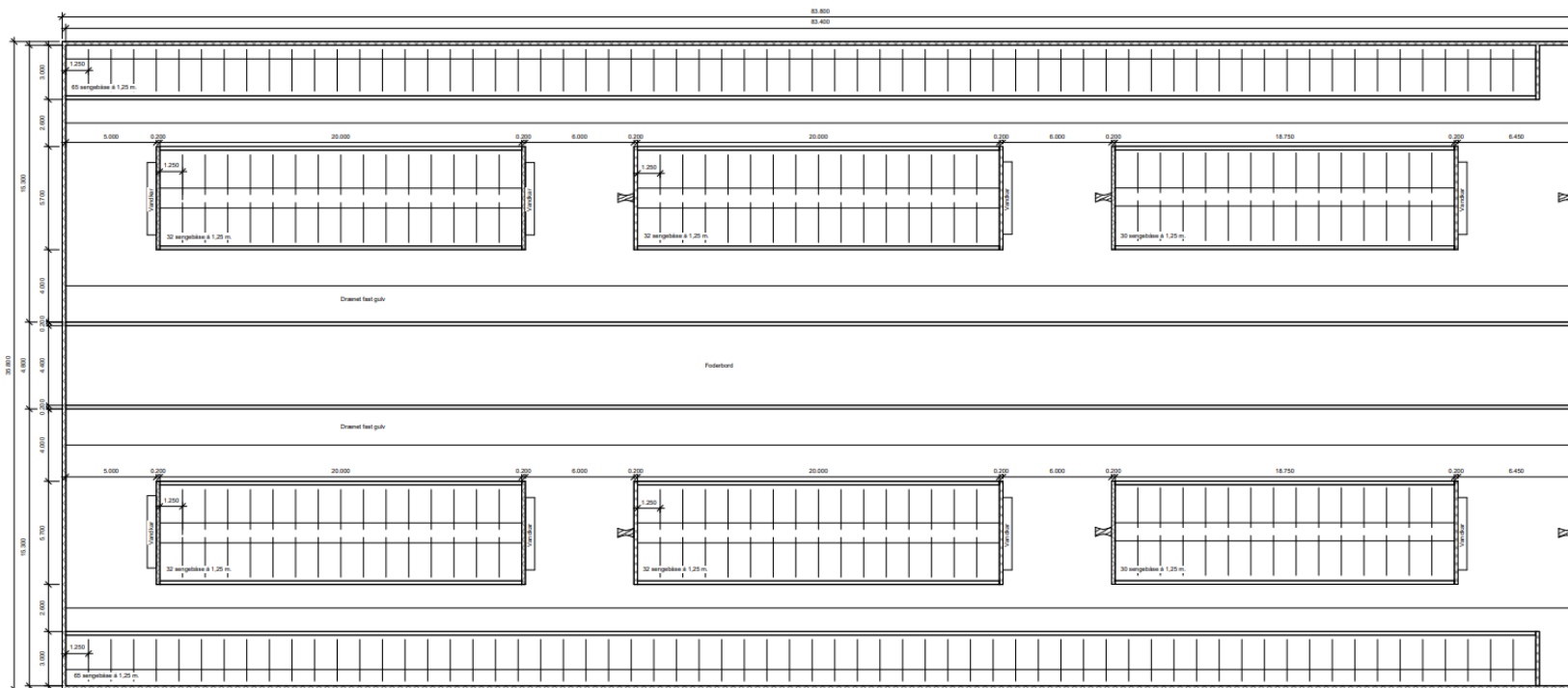

Ny indretning 2

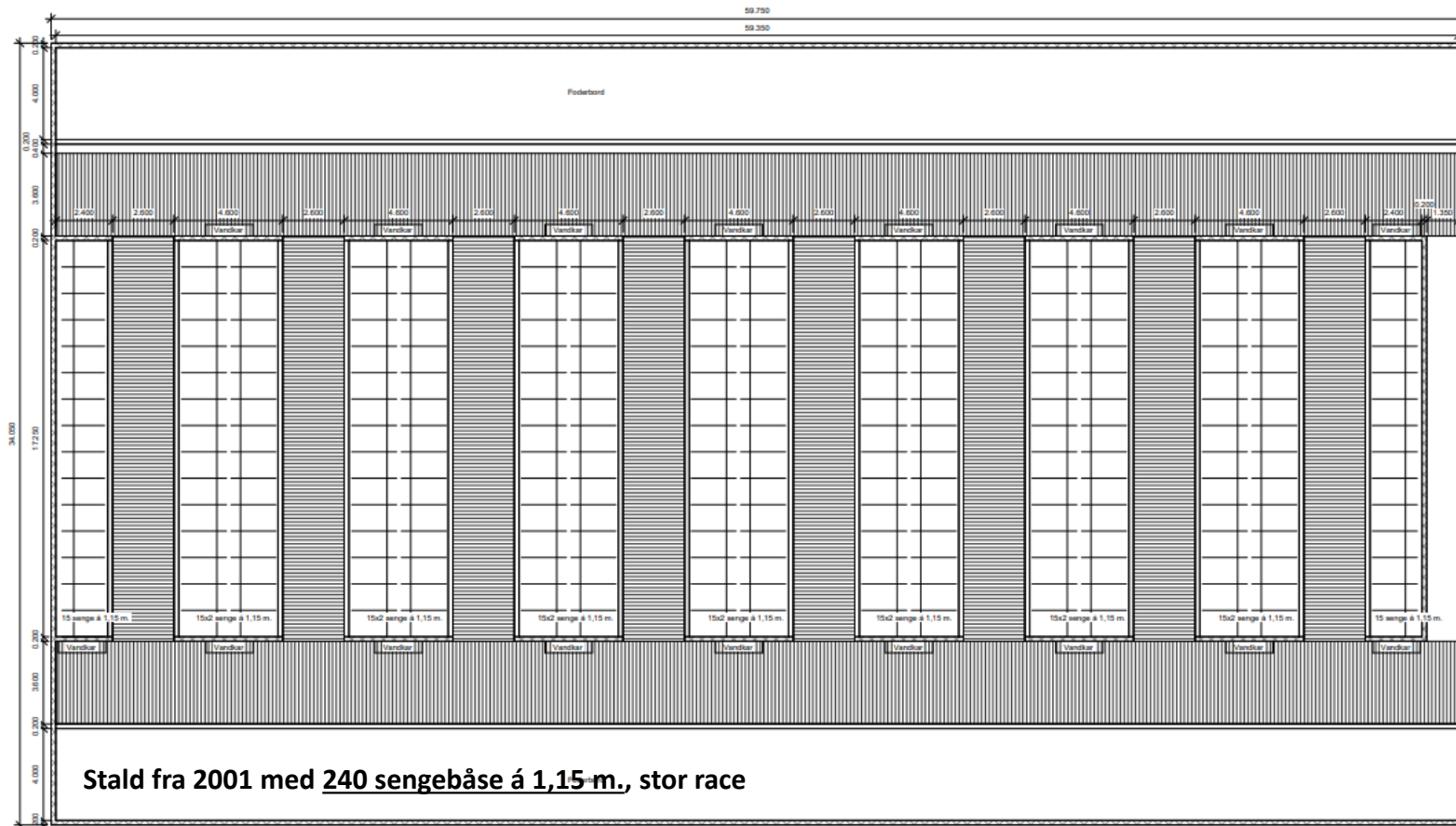
Stald fra 2001 med 260 sengebåse á 1,25 m., stor race

Ny indretning 2

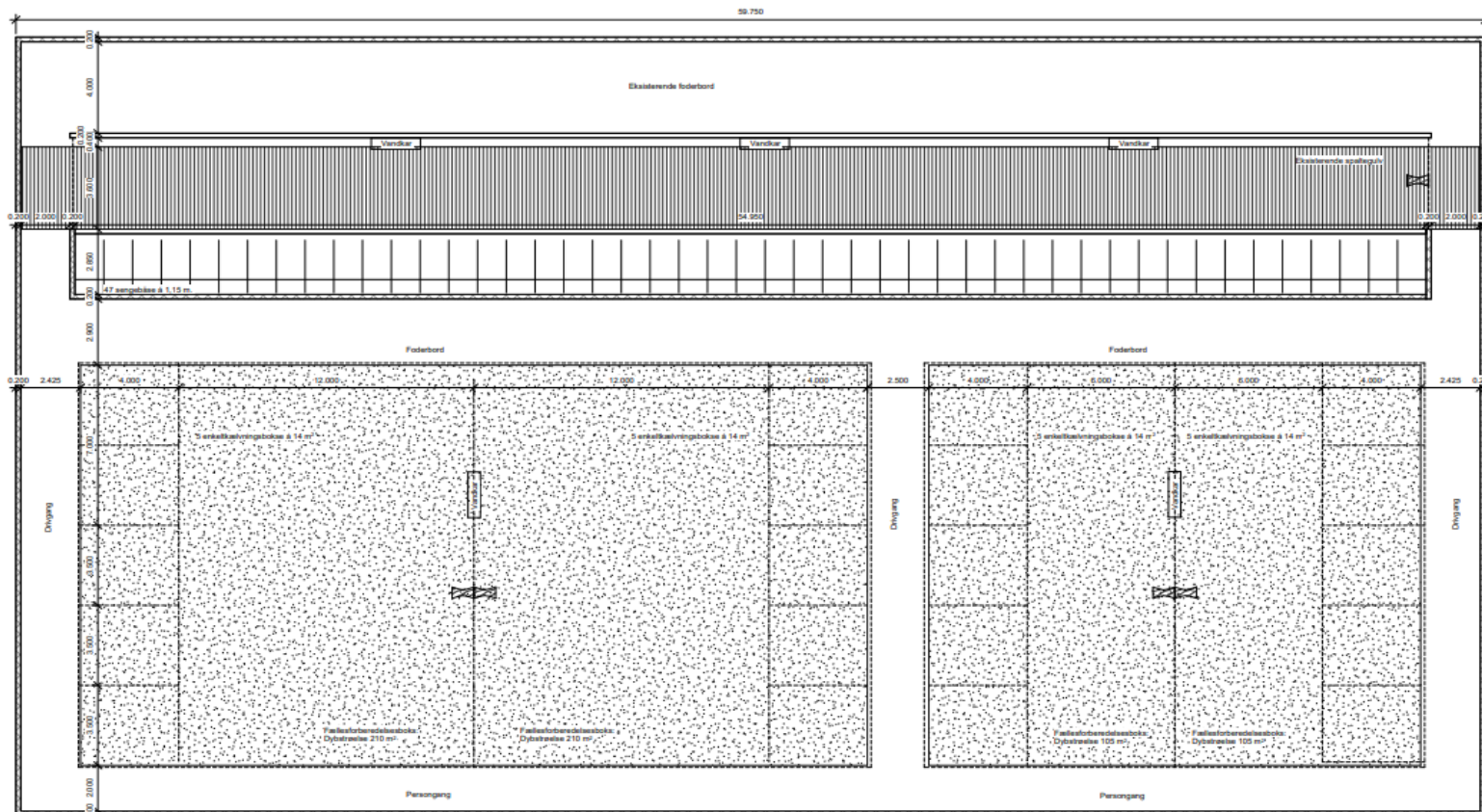

Stald fra 2001 med 318 sengebåse á 1,25 m., stor race

Eskempel 3 – ny funktion, kælvning

Ny indretning 3

Stald fra 2001 med 47 sengebåse á 1,15 m. og plads til cirka 80 goldkøer, lille race

Er der økonomi i ombygningerne –

Eksempel 1: og er det bæredygtigt?

- Ombygningspris 450.000 kr.
- Men....124 sengebåse i dag og 83 sengebåse efter ombygning.
- Mere mælk men ikke nok!
- Husk dog....i 2034 er det 83 sengebåse eller 0

Alle krav findes i en oversigt.....

Dem kan I finde her:

[Overgangsordninger for Lov om hold af malkekvæg \(landbrugsinfo.dk\)](http://landbrugsinfo.dk)

Stalde taget i brug før 1. juli 2010

Fold alle ud

Er trådt i kraft	+
Træder i kraft 1. juli 2022	+
Træder i kraft 1. juli 2024	+
Træder i kraft i 2027	+
Træder i kraft i 2029	+
Træder i kraft i 2034	+

Hvem er Byggeri og Teknik

- Teknikrådgivning, korntørring, markvanding
- Energirådgivning – optimering
- VE anlæg (Solcelleanlæg, vindmøller)
- Tilskud

Hvad laver Byggeri og Teknik

- Rådgivningsbesøg
- Skitser - Udviklingsplaner
- Prisoverslag
- Miljø
- Myndighedsprojekt
- Udbudsprojektet
- Byggestyring

Øvrig byggerådgivning i DLBR

- BK Nord, Ålborg
- VELAS Byg, Viborg, Søften, Vissenbjerg
- Byggeri og Teknik, Herning
- SPIRAS Byg, Kolding (Fjerkræ)
- VKST Byggerådgivning, Sorø
- Agrovi Byg, Hillerød

Miljøgodkendelse

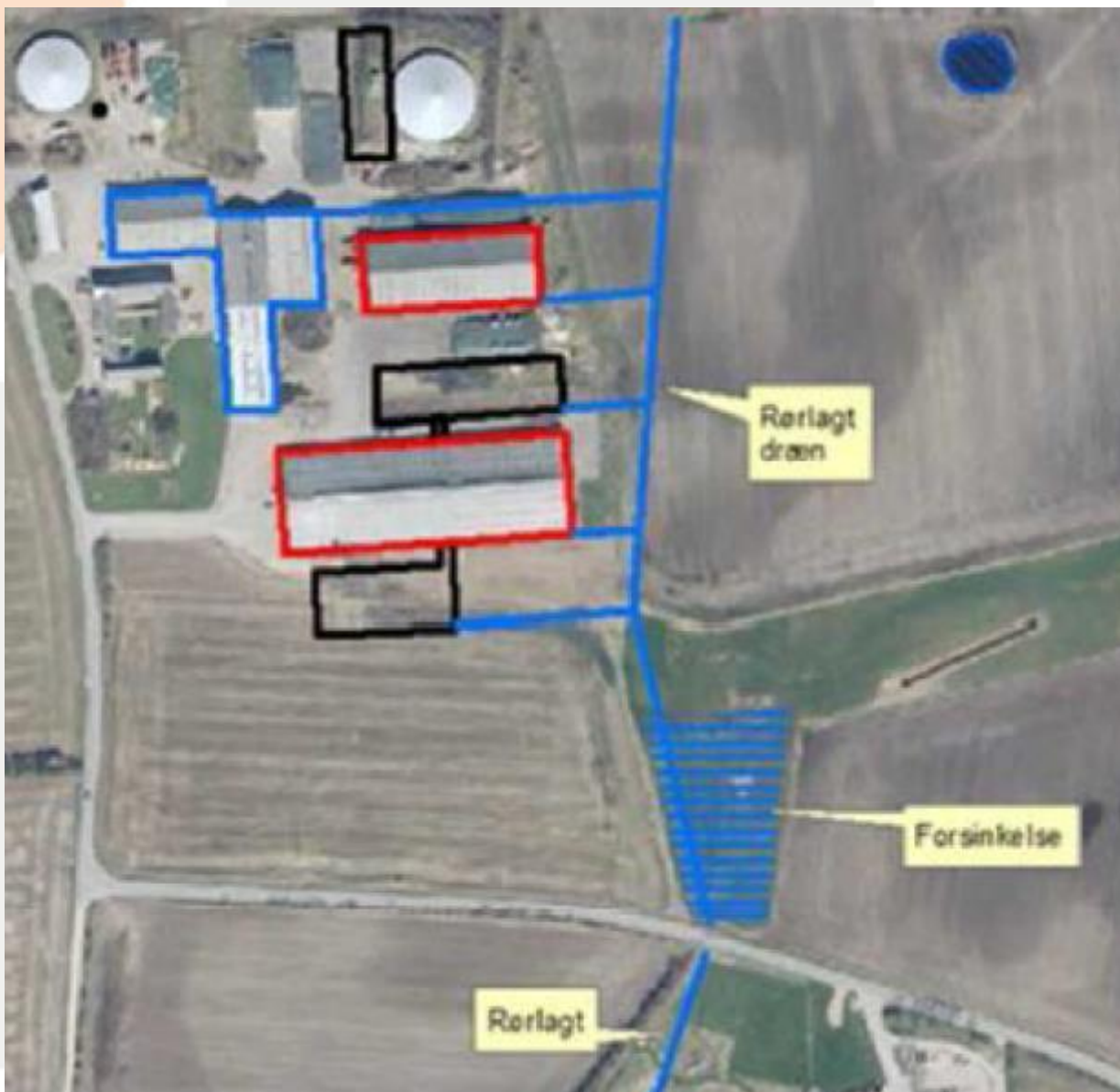
- Alt byggeri til husdyrproduktion
- Opbevaring af grovfoder
- Plansiloanlæg
- Gødningsopbevaring

Zonetilladelse – Tilladelse efter Miljølovens § 10 og 11

- Lader og foderopbevaring
- Amerikanersiloer - gastættesiloer
- Afgrødeopbevaring
- Gyllebeholdere og møddingpladser
- Udsprinklingsanlæg
- Vaskepladser

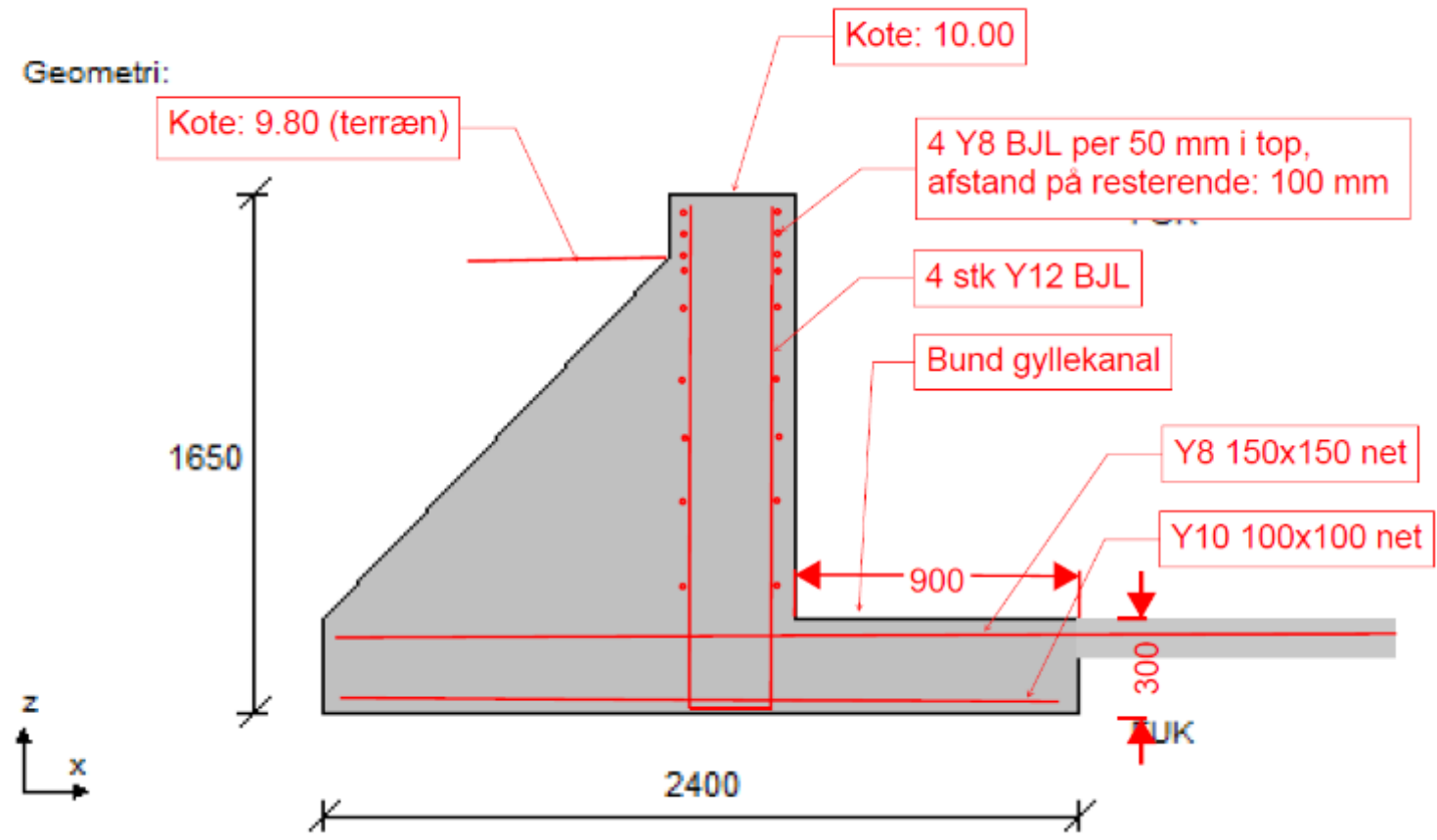
Byggetilladelse

- Museumsloven
- BR18
- Brandkrav BK1 og BK2, brandplanen, brandstrategi mv.
- Kvægstalde
- Svinestalde
- Lader, foderopbevaring og Amerikaner siloer
- Maskinhuse

- Udledningstilladelser tag- og overfladevand

- Statik på bærende konstruktioner mv. KK1 og KK2

PF1: Hovedramme v. malkecenter

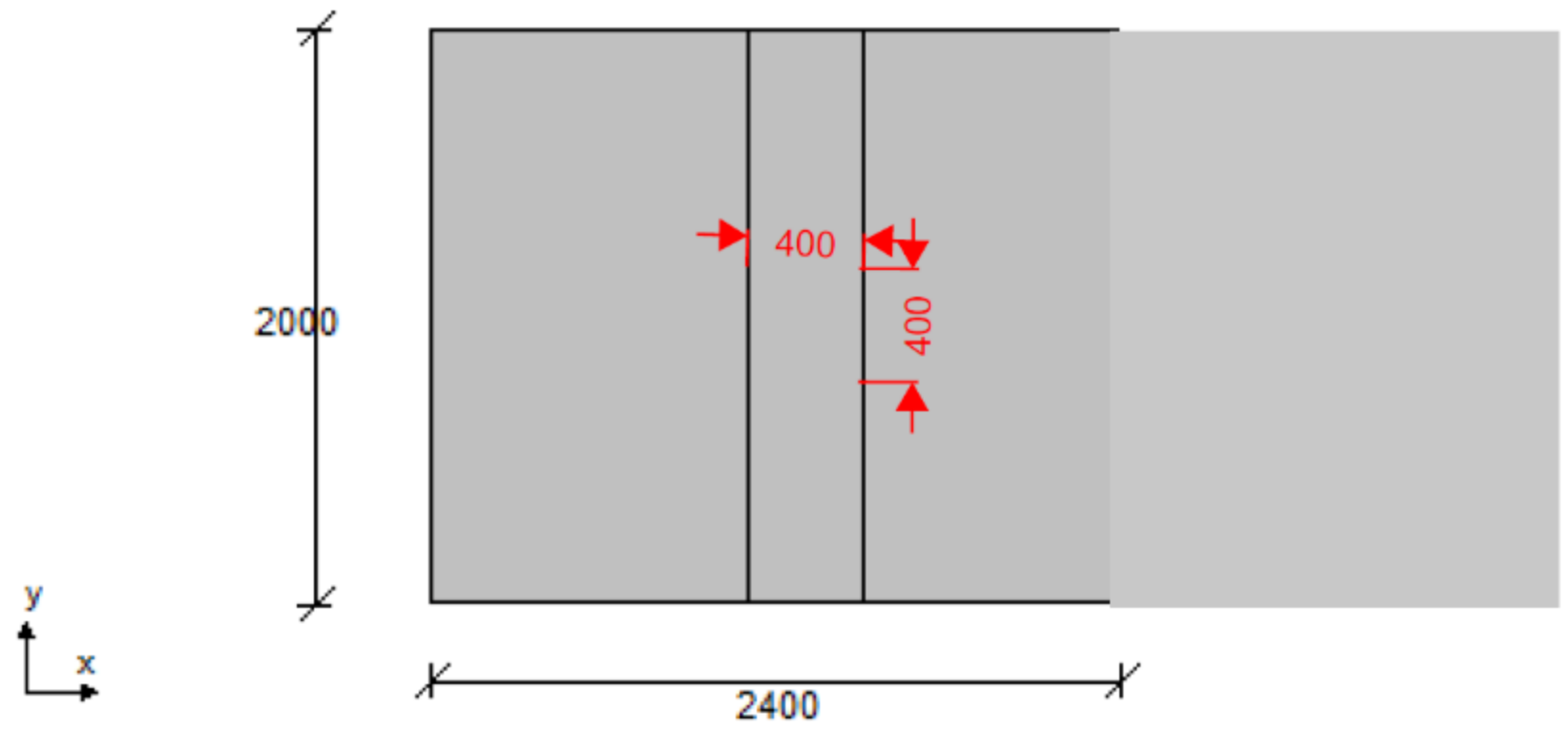
Geometri:

Fundament set:
fra oven:

Ud

Ind

Kvægstalde

- Flugtveje
- Slukningsmateriel
- Beskyttelse af den bærende konstruktion
  - Termisk ventilation (Naturlig ventilation)
    - Præ accepterede løsninger
    - BK3 – Røglemmes, automatisk portåbning
  - Mekanisk brandventilation 144.000 m³./time
  - Brandmaling
  - PIR skums paneler (BK3)

Svinestalde

- Flugtveje
- Slukningsmateriel
- Stalde med diffus ventilation og flade isolerede lofter
  - Ingen brandventilation
  - Sikring af ydervægge mod kollaps (stålsøjler)
  - Tilbygning/sektionering

Svinestalde fortsat

- Stalde med stålrammer (Drægtighedsstalde)
  - Brandsikring af den bærende konstruktion
  - Brandbeskyttelse af stålpærene
    - Indpakning i gips/mineraluld
    - Brandmaling (Give Stål) – 1200 m². stald 200.000,- kr.
  - Mekanisk brandventilation
    - Min. 144.000 m³/time (Skov)
  - Termisk brandventilation (Naturlig ventilation)

Fodercentraler

- Ulmebrand
- 1000 m³. i åbne siloer/gulv
- Max. 200 m³. kapacitet i lukkede siloer indendørs
- Max. 600 m³. i udendørssiloer
- Ved større anlæg – Håndteres de som produktionsanlæg som foderfabrikker
  - Risiko for støvekspllosion

Amerikaner siloer

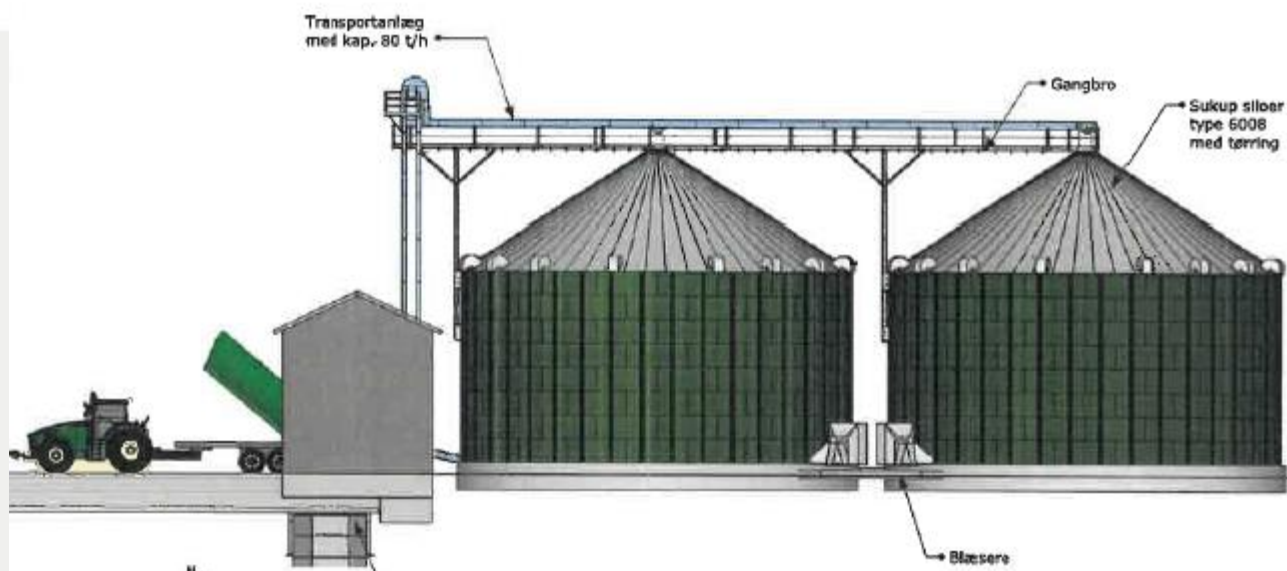
- §10 anmeldelse
- BR18 – Tekniske forskrifter - Beredsskabsloven
- Max. kapacitet pr. silo 2000 m³.
- Max. 12.000 m³. pr. silobatteri
- Afstandskrav til skel, andre bygning mv.
- Ingen personophold (Beredskabslovens §4)

Amerikaner siloer fortsat

- Nødtømning
- Areal til placering af det udtagne materiale
- Anlæg med mere end 12.000 m³.
- Siloer der er mere end 15 m. høje
  - Fast anlæg til slukning
  - Skumgenerator
  - Stigerør
  - Eget lager af skum

Anlæg med lukket korngrav og indtransport BK1 Løsning eller Teknikbygning

Halmlader

- Lukkede lader >< Staklader
  - Flyveild
  - 100 m. til skel mv.
  - Stål – spær, åse, løsholte, beklædning
- Under 1000 m³. (265 bigballe)
- Op til 5000 m³. (1326 bigballe)
- Over 5000 m³.
  - Sprinkleranlæg/sektionering BS60 i beton

Halmlader fortsat

- Slukningsmateriel anbragt op læssemaskinerne
- Nødtømning
- Angivelse af plads
- Mandskabsplan og materielliste

Ibrugtagning

- Dokumentation
  - Kontrolskemaer
  - Datablade
  - Drift- og vedligeholdelsesplaner
- Færdigmelding
  - Slutterklæring
  - Statik

Færdigmeling

Kontrolrapport for udførelse af Håndildslukker

Projekt Id:	Sag 23488 – Velfærdsstald og Malkecenter Dejrupvej 70, 6855 Outrup
Dokument Id:	KRAP
Dato for dokument:	
Ref. Id til kontrolpunkter:	06
Kontrolgenstand:	Håndildslukker
Kontroltype:	Uafhængig
Kontrolniveau	Stikprøvekontrol
Initialer egenkontrol	<i>Initialer – navn - firma</i>
Initialer uafh. kontrol	<i>Initialer – navn - firma</i>
Bilag til kontrolrapport	Brandplan med enkelte kommentarer

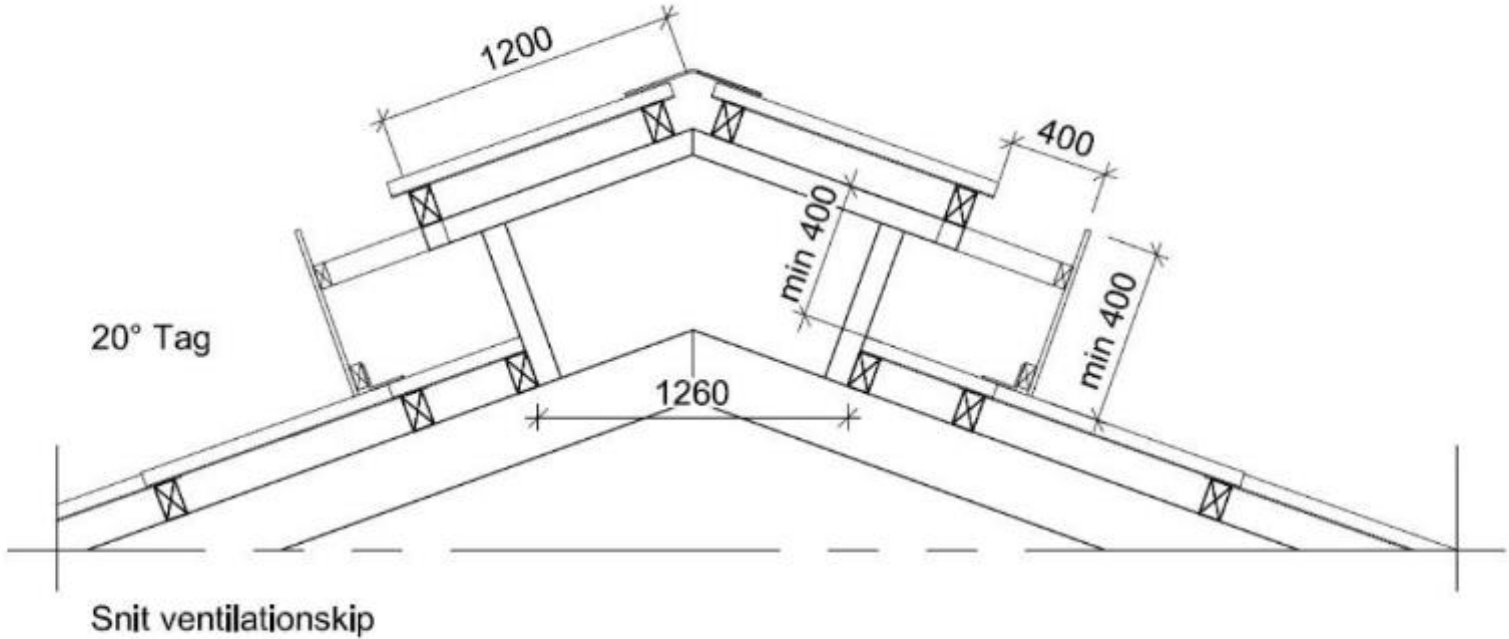
Nr.	Kontrolpunkt nr.:	Placering	Dato for egenkontrol ved færdig montering	Initialer	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	Dato for uafhængig kontrol	Initialer	Ingen fejl eller afvigelser	Afvigelser/bemærkninger
					Placering	Type	Placering højde	Frostsikret	Skiltning	Kontrolmærkat								
01	Generelt for alle																	
02	Trykvandslukkere																	
03	Kulsyreslukkere																	
04																		

Kontrolrapport for udførelse af termisk brandventilation

Projekt Id:	Sag 23488 – Velfærdsstald og Malkecenter Dejrupvej 70, 6855 Outrup
Dokument Id:	KRAP
Dato for dokument:	
Ref. Id til kontrolpunkter:	26
Kontrolgenstand:	Termisk brandventilation
Kontroltype:	Uafhængig
Kontrolniveau	Stikprøvekontrol
Initialer egenkontrol	<i>Initialer – navn - firma</i>
Initialer uafh. kontrol	<i>Initialer – navn - firma</i>
Bilag til kontrolrapport	Brandplan med enkelte kommentarer

Nr.	Kontrolpunkt nr.:	Placering	Dato for egenkontrol ved færdig udførelse	Initialer	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	Dato for uafhængig kontrol	Initialer	Ingen fejl eller afvigelser	Afvigelser/bemærkninger
					Brandventilation	Størrelse åben kip	Erstatningsluft	Størrelse erstatningsluft										
01	Generelt for alle																	
02	Staldrum																	
03																		
04																		
05																		
06																		
07																		

Figur 3: Snit i ventilationskip

Hvad koster det??

- Ansøgning om byggetilladelse
35.000 – 75.000, -kr.
  - Byggeansøgning
  - Myndighedstegninger
  - Brand
- Statik 25.000 – 35.000,- kr.
  - Fundamenter og vægge
  - Bærende konstruktioner
- Færdigmelding 25.000 – 30.000,- kr.
  - Indsamling af dokumentation

Hvad koster det??

- Projektering
- Udbudsmateriale – afholdelse af licitation
- Kontraktforhandlinger
- Byggestyring – afholdes af byggemøder
- Afleveringsforretning

=> 3 – 5 % af byggesummen

Trends inden for landbrugsbyggeriet

- Funktionsbaseret byggeri
- Multifunktions byggeri
- Valg af byggematerialer
  - Levetid (Teknisk – økonomisk)
  - Bæredygtighed – Nye materialer
- LCA beregninger

Klimaskærm og konstruktioner

Bundopbygning og gødningshåndtering

Investering her og nu

Lavest mulig investering ved byggeri.....

ELLER

Lavest mulig investering over en 10 årig periode?

Simpelt eller teknologi

Innovation

